

**Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği
6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremi
Gözlem ve Çözüm Önerileri Raporu**

Giriş: Derneğimiz yönetim kurulu üyeleri 8-10 Mart 2023 tarihleri arasında Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Malatya illerinde görev yapan göğüs hastalıkları hekimlerine ziyarette bulunmuş olup, çalışma koşullarını ve yaşadıkları sorunları yerinde değerlendirme fırsatı bulmuşlardır. Deprem bölgesindeki 10 hastaneyi kapsayan ziyaretimizin özeti aşağıda yer almaktadır.

1. Gün: Adana – Adana Şehir Hastanesi

Genel durum: Depremin ilk gününden itibaren özellikle Hatay'dan gelen hastaların merkez üssü ve kabul yeri olmuş. İlk dönemde Ortopedi ve Travmatoloji Bölümü'ne yardım amaçlı yataklar paylaşılmış. Hekim arkadaşların evlerinin çoğunda hasar olduğu için bir kısmı güvenli evlerde, bir kısmı hastanede konaklamakta. Şehir hastanesi fizibilite yönünden iyi ve yeni bir hastane. Son dönemde özellikle solunum yetmezliği vakalarında artış olduğu söylendi.

Sorun: Şu an için bu hastanede işleyişi aksatan ciddi bir sorun tespit edilmedi. İş yükü artmış olan hekim arkadaşlarımızın ciddi bir korku içinde olduğu ve psikolojik olarak olumsuz etkilendiği gözlemlendi.

1. Gün: Adana- Çukurova Balcalı Üniversitesi Kampüsü:

Genel durum: 6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli depremlerde binaları hasar görmüş, duvarlarında çatlaklar ve yarıklar oluşmuş. Depremden bu yana hizmet veren hastanenin tahliye edilmesine ve hastaların başka hastanelere nakledilmesine karar verilmiş. Yatan hastalar ve yoğun bakım hastaları sevk edilmiş. Bu hastane taşınmakta olduğu için ek binada tek odada 5 asistan ve 2 uzman olarak çalışılıyor.

Hastanede poliklinik ve konsültasyon hizmeti verilmekte olup, KOAH, Astım atak ve pnömoni vakalarında artış olduğu iletildi. Adana ili için sevk merkezi olarak işlev gören bu klinik olumsuz koşullardan dolayı yeterince aktif çalışmıyor. Bronkoskopi ve diffüzyon testi gibi özellikli işlemler gerçekleştirilemiyor. Tıp fakültesi öğrencileri ile eğitimde aksama olsa da, yüz yüze olarak üniversite içindeki diğer fakülte binalarında devam ediyor.

Sorun: Klinik kapatıldığı, ancak ünite henüz taşınmadığı için işlerde aksama ve durumla ilgili bir belirsizlik gözleniyor. Adana ilinde tüm hekim arkadaşların hem kendileri hem de ailelerinin geleceği ile ilgili kaygıları var.

1. Gün: Adana- Başkent Üniversitesi Yüreğir Yerleşkesi Hastanesi:

Genel Durum: Deprem sonrası hasta iş yükünde artış tarifleniyor. Özellikle pnömoni ve pulmoner emboli vakaları artmış. İşleyiş veya hastane fizibilitesi ile ilgili genel bir sorun tespit edilmedi.

2. Gün: Osmaniye- Osmaniye Devlet Hastanesi

Genel durum: Hastane yeni binaya taşınma sürecinde. Deprem ile yeni binaya geçiş süresi hızlanmış. Geniş ve büyük bir hastane, ancak düzen oturmamış. Şehir merkezinde olan hasarlardan dolayı il dışına ciddi göç olduğu, ancak diğer hasar alan iller kadar basında yer almadıklarından şikayetçiler. Hekimlerin gerek depremzede olmaları gerekse hastanenin taşınma sürecindeki kaos nedeniyle gergin oldukları gözlemlendi.

2.Gün: Kahramanmaraş- Sütçü İmâm Üniversitesi (KSÜ):

Genel durum: Ne yazık ki buradaki durum gerçekten çok olumsuz. Maraş'ta deprem sonrası ayakta kalan tek hastane olan KSÜ Tıp Fakültesi'nde acil servis dışında tüm poliklinikler kapalı. Hastaneye ilk gün hasarsız raporu alınmış, ancak sağlık çalışanları bunu inandırıcı bulmuyor. Çünkü birçok artçı deprem ile ciddi sarsılmalar yaşanmış ve hastanede gözle görülür çatlak ve ayrıklar mevcut. İdareden destek alamadıkları gibi, hep bir baskı ve dayatma ile karşı karşıya kalmışlar. Shift usulü çalışıyorlar.

TÜSAD Genel Merkezi

Dışarıdan gönüllük esası ile gelen hekimler dışında, kendilerine destek verecek bir yönlendirme yapılmamış. Gelen gönüllü hekimler servis içerisinde yer yatağında kalmak zorunda kalıyor. Nöbetçi sağlık çalışanları konteynırda kalıyor, ancak hijyen ve sağlık koşulları uygun değil. Banyo, tuvalet ihtiyacı gibi hijyen koşullarının çok kısıtlı olduğu izlendi.

Maraş'ta hiçbir hekim evine giremiyor. Dışarıya ciddi göç var. Gece çok az evin ışığı yanıyor bu da bunun ispatı. Servislerinde aktif hasta takip ediyorlar ve servisleri dolu. Solunum yetmezliği ve pnömoni vakaları çoğunlukta.

Sorun: Hekim arkadaşlar çocuklarını güvenli illere göndermek zorunda kalmışlar. Eğitim ve barınma ile ilgili kaygıları çok büyük. Psikolojik açıdan olumsuz durumdadır. Hastanede çalışma ve hayatlarını idame etme koşulları olumsuz.

Çözüm önerisi: Konteyner ve gönüllü (shift için) hekim ihtiyacı var.

3. Gün: Gaziantep- Gaziantep Üniversitesi:

Genel durum: Hastanede hafif hasar olduğu belirtildi. Göğüs Hastalıkları servisi güvenlik nedeniyle üst katlardan daha alt katlara taşınmış. Hem sevk edilen merkez hastane olarak kullanıldıkları için, hem de depremzedelerin artan solunum yolu enfeksiyonu, pulmoner emboli gibi hastalıklarında artış görüldüğünden hasta sayıları oldukça artmış; hem poliklinik hem de servis hizmeti veriyorlar. Hekimlerin bir kısmının halen hastanede konakladığı gözlemlendi. Deprem günü taburcu olmak isteyen hastalar ve servisi taşımak zorunda olmaları yoğunluk oluşturmuş.

**Türkiye
Solunum
Araştırmaları
Derneği**

3.Gün: Gaziantep- Ersin Arslan Eğitim Araştırma Hastanesi:

Genel durum: Meydana gelen depremlerin ardından hastane binası boşaltılmış ve servislerde yatan hastalar, hastanenin ek binası olarak hizmet veren Mücahitler ek binasına taşınarak bu hastane binası tüm işlemlere kapatılmış. Bu yeni binanın fizibilitesi uygun değil, yoğun bir poliklinik ve servis iş yükleri var.

Sorun: Daha çok psikolojik yönden olumsuz etkilendiklerini ifade ediyorlar.

3.Gün: Gaziantep- Sanko Üniversitesi Hastanesi:

Genel durum: Hastane fizibilitesi iyi durumda, iş yükü deprem sonrası artmış. Hekimlerden depremde ailesinden kayıp olduğu halde görevine devam edenler var. Hem bir hekim hem de depremzede olarak meslektaşlarımızın yaşadığı dramatik durumlara şahit olduk.

3.Gün: Malatya- İnönü Üniversitesi Hastanesi:

Genel durum: Merkezde çok fazla yıkılan ev ve hasarlı bina var, çoğu kişi Elazığ ve komşu illerde konaklıyor. Şehir terk edilmiş hayalet şehir gibi.

Hastanede shift usulü çalışıyorlar. Çalışan hekimler çoğunlukla hastanede konaklıyor. Poliklinik hizmeti verilmiyor. Hekimler gelecek konusunda umutsuz. Barınma sorununun yakın zamanda çözüleceğini düşünmüyorlar. Şehirde yıkılan ve hasar gören bina çok olduğu için depremzedeler barınma sorunu yaşıyor; bu da solunum yolu enfeksiyonlarında artışa yol açmış. Acil servis iş yükünde artış var.

TÜSAD Genel Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk cad. Aslan Kaptan Çıkmaı Sk.
No:1 K:3 D:5 Kadıköy/İSTANBULT : (216) 410 22 58 – 59 F : (216) 410 22 60
e-posta: info@solunum.org.tr

3.Gün: Malatya- Turgut Özal Üniversitesi Hastanesi:

Genel durum: Bu hastanede de benzer sorunlar var. Shift usulü çalışıyorlar. Gönüllülük esası ile gelen hekimler sayesinde depremzede hekimler dinlendirilebiliyor. Hekim desteği konusunda ilk günlerde hasta sayılarının fazla olduğu süreçte hızlı aksiyon alınamamasından muzdarip olmuşlar. Hizmetin devamı için görevlendirmelerin devam etmesi gerekiyor.

Hastanede yer alan odaların bir kısmı hekim konaklaması için kullanılıyor. Merkez binasında hasar olduğu ve henüz tadilat yapılmadığı için servis hastaları başka binada takip ediliyor. Poliklinik hizmeti veremiyorlar. Gideceği yerleri olmayan hasta yakınları hastane yataklarını barınma için kullanıyor; sağlık çalışanlarının da bir kısmı aileleriyle hastanede kalıyor. Yoğun bakım ünitelerinin bazıları, göğüs hastalıkları servisi, uyku ve bronkoskopi üniteleri kullanılamaz halde.

Solunum yolu enfeksiyonlarındaki artış, bu hastanede de acil servis başvurularında ve iş yükünde artışa yol açıyor.

Sorun: Malatya’da en büyük sorun barınma ve şehrin geleceği ile ilgili duyulan umutsuzluk.

SONUÇ

Gezdiğimiz deprem bölgesi ziyaretlerinde yer alan illerden Kahramanmaraş ve Malatya başta olmak üzere, bu bölgedeki sağlık çalışanları zor bir dönemden geçiyor.

En büyük sorun, tabii ki hekimlerimizin aynı zamanda depremzede olmaları. Yaşadıkları psikolojik travmadan sıyrılabilmeleri için çalışma koşullarının idealize edilmesi gerekiyor. Onları dinlendirerek shift usulü çalışmalarını sağlamak, bunun için de bu bölgelerde geçici görevlendirmeler ile çalışma saatlerini aza indirmek rahatlatıcı bir çözüm olabilir. Bu konuda prosedürlerin yavaş işlemesi hekimlerimizce moral bozucu ve motivasyonu azaltıcı bir durum oluşturmakta.

TÜSAD Genel Merkezi

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği

Barınma sorunu için, gerek konteyner gerekse diğer konaklanabilecek güvenli yerleşim yerlerinin ivedilikle tayin edilmesi yolu geçici bir çözüm sağlayabilir.

Depremde yıkılan veya hasar gören binalar nedeniyle çoğunlukla çadırlarda konaklayan depremzedeler sağlıklı barınma, hijyen ortamı ve mevcut iklim koşullarından dolayı sıklıkla üst ve alt solunum yolu enfeksiyonu geçiriyorlar. KOAH ve astım hastaları sık sık alevlenme yaşıyorlar. Bu nedenle acil servise başvuran veya hastaneye yatan çok sayıda depremzede mevcut. Bu da göğüs hastalıkları bölümünün iş yükünde ciddi bir artışa yol açıyor.

Gelecekte karşı karşıya gelinebilecek en önemli sorunlardan birisi ise eğitim. Gerekli önlemler alınmazsa sağlık hizmetinin yanı sıra asistan doktor ve tıp öğrencisi eğitiminin de süreçten ciddi zarar göreceği görüşünderiz.

Kısa vadeli çözüm önerileri:

- Deprem bölgesinde görev yapan hekimlere geçici görevlendirmeler ile (gönüllülük esası alınarak) destek olacak hekim ekiplerinin oluşturulması,
- Barınma için konteyner ve benzeri konaklama seçeneklerinin ivedilikle temin edilmesi,
- Bölgede uzun süreli görevlendirilecek hekimler için barınma başta olmak üzere altyapı çalışmalarının yapılması.

Uzun vadeli çözüm önerileri:

- Depremzedelerin barınma sorununun çözülmesiyle akciğer enfeksiyonlarının bunun sonucunda da göğüs hastalıkları hekimlerin iş yükünün azalması,
- Hem asistan hem de tıp fakültesi öğrencilerinin eğitimlerinde olabilecek aksamalara yönelik önlemler alınması.

Bir kez daha hem Türk halkına, hem de depremi yaşayan hekimlerimize geçmiş olsun dileklerimizle,

TÜSAD MYK adına;

TÜSAD Genel Sekreteri Muzaffer Onur Turan

TÜSAD MYK Üyesi Sosyal Medya Sorumluları Şule Taş Gülen-Özgür Batum

TÜSAD Genel Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk cad. Aslan Kaptan Çıkmaı Sk.

No:1 K:3 D:5 Kadıköy/İSTANBUL : (216) 410 22 58 – 59 F : (216) 410 22 60

e-posta: info@solunum.org.tr